

Wat er ook misging in de Indische samenleving, de Japanners bleven er tot het uiterste naar streven dat Indië de grondstoffen zou voortbrengen waaraan de Japanse oorlogseconomie en de Japanse strijdkrachten behoefte hadden.

In hoofdstuk I vermeldden wij al dat Japan er in slaagde, een groot deel van het bauxiet dat het nodig had voor zijn aluminium- (en dus vliegtuig-)productie, uit Indië in te voeren. Het grote bauxietbedrijf op een van de eilanden in de Riouw-archipel leverde tijdens de bezetting bijna 1,4 mln ton aan erts op en daarvan werd in '42 en '43 resp. 275 000 en 600 000 ton naar Japan vervoerd: 70% van de totale Japanse bauxiet-invoer in die periode. In '44 daalde de invoer tot 300 000 en in '45 tot 25 000 ton – tekenend is het dat het laatste schip dat uit Indië Japan wist te bereiken, een lading bauxiet aan boord had. Men kan uit die cijfers afleiden dat bijna 200 000 ton bauxiet Japan *niet* heeft bereikt.

Ook voor de aardolie gaven wij al de nodige cijfers. Er werden vierduizendzeshonderd technici uit Japan naar de wingebieden in Indië overgebracht om er samen met Indonesische werkkrachten en groepen *Nippon*-werkers de vernielingen die aan de boorinstallaties en de raffinaderijen waren aangebracht, te herstellen en de productie weer op gang te brengen. In '41 was in Indië 7,9 mln ton aan aardolie en aardolieproducten gewonnen – van april '42 t.e.m. maart '43 brachten de Japanners het tot bijna 4 mln ton (waarvan 40% Japan bereikte), van april '43 t.e.m. maart '44 tot ruim 7 mln ton (waarvan 30% Japan bereikte), van april '44 t.e.m. maart '45 tot 5½ mln ton (waarvan niets Japan bereikte). Hoeveel in totaal naar Japan is verscheept, is niet bekend – een deel van de stookolie en van de geproduceerde benzine is in elk geval in de *Nanjo* gebleven ten behoeve van het Japanse bestuursapparaat en de Japanse strijdkrachten, van september '43 af vooral voor het van Singapore uit opererende grote Japanse eskader. Wat de benzine betrof, werd vooral vliegtuigbenzine geproduceerd. De Japanse marine had meer aardolieproducten nodig dan het Japanse leger – marine en leger waren de baas in hun eigen wingebieden en aangezien die in de legergebieden, met name op Sumatra, de belangrijkste waren, dreigde het gevaar dat de marine niet voldoende aardolieproducten kreeg. '*Fortunately*', aldus Jerome B. Cohen in zijn *Japan's Economy in War and Reconstruction*, '*it held one trump: it controlled the tankers and the sea lanes. 'But for this', one admiral*